

ЧЕСТИТО ВЪЗКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО!

Скъпи старозагорци,
Уважаеми жители
на община Стара Загора,

Най-любимият и светъл
християнски празник Великден
идва заедно със събуждането на
природата за нов живот, топлото
слънце и красотата на първите пролетни цветя.

Възкресение Христово символизира
победата на живота над смъртта, на доброто над злото,
тържеството на вярата, надеждата и любовта!

Нека посрещнем Празника на празниците в единение и мир,
в отлично здраве и с любимите хора! Бъдете добри, обичайте
повече и давайте подкрепа на тези, които имат нужда от нея.

Пожелавам на всички добро самочувствие,
много радост и топлина в душите!

Нека пазим и обичаме Стара Загора!

ВЕСЕЛИ ВЕЛИКДЕНСКИ ПРАЗНИЦИ!

Живко ТОДОРОВ

Кмет на Община Стара Загора

Уважаеми
старозагорци,
Приемете
сърдечния ми
поздрав по повод
светлия празник
Възкресение
Христово!

Вършете добри дела, радвайте се на
чисти мисли! Вървете по житейския път
с вяра и благодарност, със смирение
и любов към ближния! Прощавайте и
споделяйте, защото празничните дни винаги
ни напомнят, че добруването ни зависи от
мислите и действията на всички нас!

Пожелавам Ви здраве и благополучие!

Таньо БРАЙКОВ
Председател на Общински съвет
Стара Загора

ВЕСТИ

От м. март 2019 г. Българският ПЕН-център, съвместно със Столична библиотека, започва поредица от представяния на своите членове. Целта е популяризиране творчеството на авторите, разширяване на тяхната връзка с читателската аудитория. Създаден през 1926 година, Българският ПЕН-център е част от световната асоциация ПЕН клуб – поети, есенисти, новелисти, преводачи, журналисти, обединени в стремежа си към постигане на мир и гравивно сътрудничество между интелектуалците по света.

Първата творческа вечер, която се състоя в Литературния клуб на Библиотеката, бе на поетесата Александра ИВОЙЛОВА. Срещата беше открита от Здравка Евтимова, председател на ПЕН-центъра. От името на домакините Петър Чухов, член на Управителния съвет на ПЕН-центъра, представи авторката, а неин портрет-анализ направи литературният критик Георги Цанков. Александра Ивойлова поднесе на публиката рецитал от свои стихове, със специалното участие на Кристиан Симеонов – панifleйта.

Александра Ивойлова се изявява в различни изкуства – като дипломирана пианистка в НМА „Проф.Панчо Владигеров“, а впоследствие камерна певица; със свои илюстрации и участия в художествени изложби; и не на последно място – с книги и поетични публикации в наши и чужди издания. Освен в Българския ПЕН-център, Александра Ивойлова членува в World Haiku Association, Rencontres Européennes Europées, Български хайку съюз.

На 21 февруари, 2019, по покана на Библиотека „Н.И. Вапцаров“, Кърджали, Виолета БОНЧЕВА – член на Дружество на писателите Стара Загора и член на СБП, представи най-новата си белетристична книга „Капчици от Ескобело“.

На 19 март 2019 г. при изключителен интерес в Къща-музей “Гео Милев” – Стара Загора се проведе среща-разговор с поетесата Елка НИГОЛОВА. Срещата и други подобни, които ще се провеждат през годината, е по повод 100 години от издаването на Геомилевото списание “Везни“.

В препълнената зала авторката беше представена с кратка житейска и творческа визитка от уредничката на Музея Валя Сотирова. Новата стихосбирка на Елка Няголова „Шест грама“, издание на ИК „Орфей“, беше представена от поета Таньо Клисуров. Поетесата прочете стихове от книгата, събрала най-новите ѝ произведения. Проведе се интересен разговор с присъстващите почитатели на Елка Няголова.

На 17 април 2019 г. в Къща-музей „Гео Милев“ - Стара Загора се проведе среща-разговор с поета Атанас КАПРАЛОВ. Представена бе неговата нова стихосбирка „Приближаване до взрива“. За книгата говориха литературните критици Елена Алекова и Йордан Нанчев, както и уредничката на Музея Валя Сотирова и поетът Таньо Клисуров.

Николай ЛИЛИЕВ

ПЛАМВАТ нежни, пламват бели, пламват млъвани вълни, в моята душа изпледи път към звездни висини.

Виждам първата си пролет, виждам първия си блян, от ръце, които молят, в люлки сребърни люлян.

И трепти любов златиста, чиста като първи сняг, в моята душа лъчиста възвисила светъл стъг.

Ти ела, недей ме чака сам-сама в пустинен път, капки огнени сред мрака, моите жалби ще заспят.

Ти ела за свидни жертви в тия приказни страни и желанията мъртви с бледни устни целуни!

Чуй, звъни заключен лебед сред здрачени брегове, всеотдайно тебе, тебе моята душа зове.

Моята душа безгрешна бли край тъмните липи, възродена ще те срещне и смирена ще заспи.

И пред морните ни зори, чужди за безсмъртен грях, вечността ще се разтвори всред море от звезден прах.

ОБЩИНА СТАРА ЗАГОРА,
ФОНДАЦИЯ “КОСМОС - ДИМИТЪР
БРАЦОВ”, НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “НИКОЛАЙ
ЛИЛИЕВ-2005” - СТАРА ЗАГОРА,
ВЕСТНИК «ЛИТЕРАТУРЕН ГЛАС»,
СПИСАНИЕ «ПТИЦИ В НОЩТА»,
ИЗДАТЕЛСКИ КОНСОРЦИУМ
“КОТА” - СТАРА ЗАГОРА
И РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
“ЗАХАРИЙ КНЯЖЕСКИ” - СТАРА ЗАГОРА
О Б Я В Я В А Т
ШЕСТИ НАЦИОНАЛЕН ПОЕТИЧЕН
КОНКУРС В ПАМЕТ НА НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ

Конкурсът е анонимен, без възрастови ограничения, на свободна тема. Всеки автор от България или от чужбина изпраща до 3 (ТРИ) свои непубликувани (в хартиен или електронен формат) поетични произведения на електронен адрес: rliliev@abv.bg

в срок до 23 май 2019 година (включително)

Писмата трябва да съдържат ДВА файла – единият с трите стихотворения заедно, а другият - с личните данни на участника (трите имена, възраст, точен адрес, телефон).

Наградените в предишните издания на конкурса нямат право на участие.

Ще бъдат присъдени следните награди:

Първа награда - 500 лв., Втора награда – 300 лв. ,

Трета награда - 200 лв. и една награда за млад автор - 100 лв.

Поощрителни награди - почетна грамота и презентация

на страниците на в. „Литературен глас“ и сп. „Птици в нощта“.

Наградите ще бъдат връчени на 14 юни 2018 г. (петък) от 18 ч. в Залата

на Регионална библиотека „Захарий Княжески“ - Стара Загора.

Резултатите ще бъдат публикувани на страниците на в. «Литературен глас» и сп. «Птици в нощта», както и в сайта - literaturenglas.com

Определиха победителите в конкурса „ПИСМА ДО СЕБЕ СИ“ в Стара Загора
Приключи третото издание на Националния литературен конкурс „Писма до себе си“. В него с есета, стихотворения и разкази се включиха над 100 млади автори от 27 населени места, от училища, литературни клубове и ателиета. Конкурсът се организира от Община Стара Загора, Център за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР)и Народно читалище „Николай Лилиев – 2005“.

Жури в състав: Мария Донева, акад. Крум Георгиев и Станислава Райнова присъди награди в различните категории, както и поощрения за добре представилите се автори. В Първа възрастова група – 10-14 години първото място е за Славей Минчева 11 г. град Варна – ЦПЛР – ОДК литературен клуб „Касталия“, второто за Сандра Радева – 11 г. град Търговище – ОУ „Христо Ботев“ и третото за Даниел Петров – 12 г. град Разград – ЦПЛР – ЦУТНТ клуб „Слово“. Поощрителни награди получават: Велина Барилска – 14 г. Благоевград ЕГ „Акад. Л. Стоянов“, Анастасия Боянова – 12 г. град София – ЧСУРЧЕО „ЕСПА“, ателие за творческо писане „Метафора“, Лидия Мирчева – 10 г. град Стара Загора – Шесто ОУ „Св. Никола“, Деяна Димитрова – 14 г. град Разград – ЦПЛР – ЦУТНТ клуб „Слово“.

Във Втора възрастова група – 15 – 20 години на първо място е класирана Милица Иванова – 15 г. град Варна, ЦПЛР – ОДК литературен клуб „Касталия“, на второ Ангелия Крумова – 17 г. град Кърджали, СУ „П. П. Славейков“ и на трето Даниел Луканов – 17 г. град Варна, ЦПЛР – ОДК литературен клуб „Касталия“. Поощрителни награди получават Емилция Попова – 17 г. град София, 134 СУ „Димчо Дебелянов“ и Виктория Петрова – 17 г. град Стара Загора, ТГ „Княз Симеон Търновски“. Наградата за най-добре представил се участник от град Стара Загора е присъдена на Мария Стойчева – 17 г., ТГ „Княз Симеон Търновски“.

IN MEMORIAM

ХРИСТО ТАНЕВ

(1942 - 2019)

ПОСЛЕДНО СБОГОМ И ОТ „ЛИТЕРАТУРЕН ГЛАС“

30 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА МИНЧО СТОЙЛОВ

ПЛАДНЕ

Планини и сенки лягат възнак.
Бялкат се във зноя близките села.
Под яростното слънце
са изпръхнали
жълти слънчогледи, синкави била.
Яснота печална
на откренатия ден!
Жажда и тъга във светнали зеници.
За победи времето издебвам -
хляб за овдовели птици.

Далече сред полята –
кръстци от ръж и злато.
Сребристо конче
Сазия гази
с луна в устата.
Годишните стягат
във обръч душата.
Юзди си имам.
Кон имам и стреме.
Път само нямам нататък.

...Нека си остана оня илосер,
който си подсвирква със уста.
Нека си остана цял живот рабочий,
който стърже със пилата
чуждата ръжда.
Нека си минават съботи, недели
и петднешните съгнени
покрай църбрия тезгях.
Дързостта си взех от дявола назаем
и в това е моят земен грях.
Кой ще каже, че не трябва
две ми ръце?
Че с моя труд не дигам
песимистичните чела?
Аз минавам. Бавен. Недоспан.
Подсвирквам ли с уста?
Оня, който стърже със пилата
чуждата ръжда...

О, аз имам втора родина -
втора родина - печалния стих.
Надживях враговете пресвиюни
и на тежки омрази обичаа пих.
Тъй ли ще свърши моя живот?
Всеки миг болка, всеки миг блян.
Кучешка радост, весел хомот -
избеляло знаме, развято без срам.
Аз живях без победи. Непобеден.
Подозрително честен. И жив.

Виждам вече колко безпредметно
е усилието да си щастлив.
Тука! Тука! И за обич и за смърт.
Тор за лопена и спомен за смях.
Тук съм, Българийо! Пръст и кръст.
И втора родина - печалния стих...

15 юни 1988

100 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ВЕСЕЛИН ХАНЧЕВ

ПОЕТ

Да бъдеш Колумб
всеки миг от живота си.
Да откриваш земи и звезди,
да откриваш пространства и хора.
В сърцето си малко да сложиш
големия свят
и далечните пътища.
Да търсиш
и все недоволен да бъдеш,
да имаш,
но все към незайни земи
да отплуваш.

Колумб остана
до последния миг на живота си.
И смъртта си дори
открий като свят непознат,
като нова земя посрещни я,
неоткрита от теб досега.

ПРИКАЗКА

Подлъжда, който чука невидим в листата,
двама крачим без път и сами.
Няма вик на дървар, ни пътека позната.
Само тъмният вятър шуми.

Вземам тихо ръката ти, хладна и бяла
като гълъб, спасен от дъжда.
Отстрани на косата ти свети изгряла
една малка дъждовна звезда.

Стой така, стой така. Нека тя да ни свети.
Нека тя да ни води в леса.
Може би ще намерим възшебното цвете,
дето прави добри чудеса.

Ще му кажем тогава: „Недей ни разделя.
Равнодушни недей ни прави.
Ако искаш, вземи ни и хляб, и постеля,
топлинка само в нас остави!“...

Но в косата ти вече звездата не свети.
Мълчаливи вървим из леса.
Ах, къде да намерим възшебното цвете,
дето прави добри чудеса?

НЕ, НЕ ТРЯБВА

Не, не трябва да свършат без време
неживелите още неща.
Трябва мислите друг да поеме
и брезата да пусне листа,
трябва корабът, влязъл в морето,
да достигне крайбрежни води,
да не спира в окопа шосето,
нероденото да се роди.

Не, не трябва напразно да стенат
непокритата къща сама,
хлябът, който едва е наченат,
недошлите в ръцете писма.

Трябва залезът сам да се спусне,
трябва грозда да бъде прибран,
недокоснатата още от устни,
да не съгне девичата длан,
да не зяят огнищата неми
и поемите с празни листа.

О, не трябва да свършат без време
неживелите още неща.

ЛОВ НА ДЕЛФИННИ

Защо си припомням ловът на делфини сега?
Внезапно попаднахме ние
на много делфини.
Напълнихме трюма.
Водата достигна до борда,
но корабът пак не побра изобилния лов.
А искахме всичко да вземем.
Тогава повлякохме мрежите,
пълни с делфини,
и тръгнахме бавно назад.
Богати се връщахме.
Вятърът беше добър.

Играеше весело мачтата заедно с нас
и ние не виждахме нищо освен градове,
който ни гледат с очи на смирени жени.
Тогава дойде неочаквано бурята.
Корабът спря.
Натежаха големите мрежи.
Богатият лов ни задрпа назад
и страшно ни стана.
че няма да стигнем брега.
- Сечете въжата! - най-после извика един.
Той имаше право.
Но мразехме този човек.
Издигнахме бравди.
Отсякохме пълните мрежи.
Болеше ни много.
Сечехме и плачехме диво,
А право пред нас брегът се издигаше бавно,
пустинен и цял в светлина.

Защо си припомних ловът на делфини сега?
ЖИВ СЪМ

Нажежено е до бяло всичко в мен.
Жив съм.
Падам и крещя от болка.
Жив съм.
Не от болестта боли.
Боли ме, че съм повален.
Жив съм.

Като тетива треперя цял.
Жив съм.
Цял горя и в треска викам.
Жив съм.
Не от треската треперя,
а от гняв,
че съм се спрял.
Жив съм.

Хора, спрелите минути ме болят.
Жив съм.
Попаднали вървим из леса.
Жив съм.
Не от треската треперя,
а от гняв,
че съм се спрял.
Жив съм.
Хора, искам рождества,
не искам смърт.
Жив съм.
В мен крещи недороден света.
Жив съм.
Мъртъв ще съм,
ако не крещя от болка,
Жив съм.
Хора, чуйте диагнозата на болестта:
жив съм.

Петър ВАСИЛЕВ

НАСЛЕДСТВО

Понеже се пилях насам-натам,
все нещо като камък ми тежеше.
Но най-накрая се опомних сам:
две праскови посях и две череши.

И този камък рухна отведнъж
като взривен... Каквото беше – беше!
Сега съм друг, макар един и същ:
две праскови посях и две череши.

Какво ще ми говорите за тлен,
щом този свят, от паметивека грешен,
ще наследи от мене – подир мен –
две праскови поне и две череши?

БЕЗДНА

Затулени от древните могили
сред вятъра безсмъртен и мъглите,
кажете ми, селца, защо мълчите
с угаснал поглед и с души унили?
Нали съзирам днешната ви участ:
замръквате с топорите зад прага
и всяка порта си подбира ключа...
Но никаква защита не помага!
И ден из ден ни стряска от екрана
поредната трагедия зловеща:
съсипан дом, старица изтерзана,
посечен старец, разпиляни вещи...
И сякаш няма кой да проумее,
че вече сме надвесени над бездна,
а щом селцата ни изчезнат в нея -
и цялото ни племе ще изчезне.
И сигурно в рекордно кратко време,
надхитрил задулия и клопки,
ще се похвали някой чуждоземец
с находища за смайващи разкопки...

ТИШИНА

В такава странна тишина
не си попадал от години...
Затваряш двете панки сини
и ги отлагаш настрана.
Разбира се, че си поет.
Поет си, дявол да те вземе!
И не от суета - от време
до сетна клетка си обзет.
Но как може да се завреш
в праха на старите изрезки -
с ония две-три строфи резки
и с оди колкото си щещи?
Стопи се като лански сняг
дочерта гордата утеха...
Защото даже и успеха
си имал свой обратен знак.
Прозря ли своята вина,
че просто от възторг
без граници
печатал си
на първи страници
през лековерни времена?

Такава страшна тишина...

ДЯЛ

И тъй: приемам своя дял
с тревогите, с катрана, с риска.
И ако нещо ме потиска -
не си мислете, че е жал.

Защо да жала? Бил съм там
и вече слизам от превала
с душа,
както ли не видяла,
дето я разпвах сам.

Сега съм ненадейно тих
и вразumen...
Сега ми стига
да врежа само скромнен ичрих
в голямата житейска книга.

И както цял живот мечтах,
дано успея най-накрая
с прегръдка да ви прилаская -
преди да се превърна в прах.

ВЪЗРАСТ

На двадесет и две не знаех
що е страх:

сред лютни ветрове
за подвизи ламтях,
препвах се в беда
и страдах неведнъж,

но казвах си:
„Бъди – напук на всичко – мъж!“

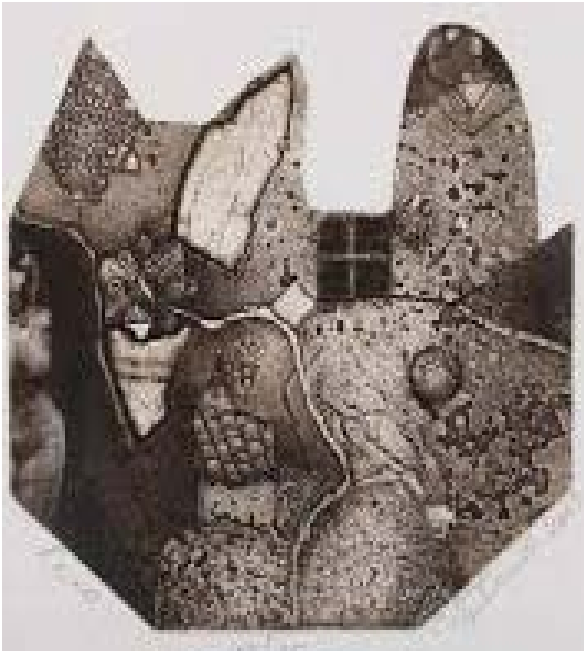
И запомни добре:
щастлив да си дори,
щом трябва да се мре,
за другите умри
и нека твоя прах развееят ветрове...”
От нищо нямах страх
на двадесет и две.

Ах, този млад копнеж
по всички чудеса!
Сега сребрее скреж
и в моята коса.
Сега – добър и лош –
едно ви казвам аз:

не струват пукнат грои
хвалбите в моя глас –

от вечен мрак, от рак,
от пушеци, от прах,
та даже и от враг –
от всичко ме е страх.

Но казвам си:
„Напук на днешните беда
стисни ръка в юмрук...
Щом мъж си – мъж бъди!“

Проф. Иван БОЧЕВ, Рисунка

Антоанета БОГОЕВА

ПРОПУКА СЕ НЕБЕТО

като едра диня.
Потече сок, а семките потупваха земята.
Кълбото ѝ пред мен преля и мина,
но аз стоях и чаках.

Засенчила очите си зад листа на Адам и Ева
с надеждата, че в синката си ще се скрия,
не виждах как плодът на ябълката става дребен,
а корените ѝ потъват и загиват.

И беше ден, и беше нощ, и беше всичко,
преминало през стъпления взрив на времето.
От яд змията си изплю езика.
Понска да умре, но вече беше бременна.

ВСЕ ПО-ЧЕСТО СИ ГОВОРЯТ СВЕТОВЕТЕ

По стълбата към тяхната кристална къща
прозорците на моята тегловност ме издигат.
Пространства топъл въздух.
Сгъстена плът небе в небесното ми тяло.

Вселената ме притежава като огън.
Изпълва светлината си от моя поглед.
Живее с моята енергия и ме закриля.
Приседнала до нея, аз се стоплям.

Приличам на жена, излязла да погледа
мълата по извивките на планината.
От диплите ѝ въздухът се стича.
Листата на тополите белеят.
Рибата е хвърлила хайвера си и чака.
Деца замерят с камъни огромен камък.

Мостът е нагърбил стъпките на гласовете
и ги пренася над водата.

ОПИТАЙ СЕ ДА БЪДЕШ ПРОЛЕТ

Поникнала трева да бъдеш.
Това те чака.
Върви по нея като полъх.
Внимавай стъпките ти да са леки.
Душата ти да бъде ароматна.
От мислите ти да се рони песен.
Сълзите ти да са роса и вятър.
Да носиш кръста си високо.
Да се изкачваш към върха му,
когато слизаш долу.

Целувай облаците и земята.
Моли се дъждовете да са равномерни.
Пращецът да е гъст и плодоносен.
На щъркела гнездото да е пълно
и лястовичките крила да са високо.
Над нивите да си ръка гальовна.
Над изворите се оглеждай в светлината.
Пътувай с тях, разтваряй им платната.
Вълните им в целувките си разтопявай.
Раздавай им любов и нежни чувства.
Нали в сърцето ти човекът дна,
целувай звездните пространства
и Земята.

На Пламен Анакиев

ЕТО ГИ РАЗЦЪФНАЛИТЕ КЛОНИ
Небето е и розово, и бяло.
Под него вятърът е седнал да почине.
Под вятъра земята търси път да мине.
Засилва се към слънцето, изгрява.
А слънцето от нея разцъфтява.
В дърветата си хвърля цветовете.
Обвива се в прашец.
И от прашеца свети.

На Нонка Богомилова

ЗАСЕЛИХА СЕ В СТАРАТА ВЪРБА
прегърнали крилата си кафяво сиви,
подобно на гнезда, поставени красиво
в самия център на града.

Какво ги хвърли в този ад димящ и леден,
дали горите им се свършиха или така решиха
да оставят своите места,
на хората живота да погледат.

Върбата плачеше под змийното небе.
Листата ѝ се криеха дълбоко в сока.
Земята носеше студа високо.
А те висяха като сочни плодове.

В шума на улицата денем спяха.
Но вечер яхваха горящите си сетива.
Живеещите долу не повдигаха глава.
И совите над тях очи им бяха.

ЕДИНСТВЕНО НОЩТА МЕ ПРИТЕЖАВА

Огромното ѝ тяло в мене диша.
Звездите ѝ са буквите, с които пиша.
Луната ми е дом, семейство и държава.

Не е предчувствие,
че си отиваме.
Предчувствие е, че сме живи.

ЗАСТАНА ЛИ ДО някое РАСТЕНИЕ

вятърът го задвижи и то ме погледне.
С тънкия край на сърцето си ми помаха.
Влизам в живота му нежно и плахо.
От дума на дума с него пораставаме.
Аз ставам свят, то пространство.

ВИДЯХ КАК БОГ В СЪНЯ МИ ПЛАЧЕ

когато ходеше до мен, а здрачът
покриваше продраната му бяла риза
и някой с копие сърцето му прониза.

Светът в кръвта на Бога беше като в къща,
отвсякъде пречистен, в себе си се връщаще
и стана чудо, думите в сънница изгряха.

Бог сияен по звездата си вървеше,
като дете в съня ми беше,
и неговата чистота бе светла стряха.
Сълзите ми в сълзите му узряха.

Застанала на колене, душата ми скърбеше,
че бе преминала през грехове
и беше грешна.

Бог ме водеше и в мен вървеше,
огромен облак светлина струеше
и будеше от мрака времето заспало,
и всичко беше Бог, и всичко беше бяло.

Георги ДРАМБОЗОВ

ПИСМО ДО БЪДНИЯ ЧИТАТЕЛ

...Кой си ти, читателю, зачет
стихотворението ми
след сто години?...

Рабиндранат ТАГОР

След сто години - свръхмодерни интернет
и паметта се мери главно в терабайт,
и търси Google вежди лири на поети -
естествено, от по-старопечатен сайт.

И те съзирам, взрян с насмешка в този Windows,
и точно в моя допотопен „ундопис“.
Аз нямах, синко, твоята съдба завидна,
по информатика не бях специалист.

Да ти призная - с химикалката боравех
и пишех само нощем, в пълна самота,
а Word, и Windows идват после - стих преправят,
и стих изпращат уж във вечността
с гласа на Word и с моята лирична кръв.

Намери ли метафората в него? - питам,
нали читател си, да търсиш нощ и ден!
Аз търсех Яворов, например, препрочитах го,
дори без Google вече го намирам в мен.

Ти чакай нощем на прозореца отворен!...
И полъха на този стих усетил пръв,
послушай как шепти прабългарският корен...

Георги ДРАМБОЗОВ, „Апология на тъгата“, лирика,
Издателство „Българска книжница“, София, 2019

Проф. Иван БОЧЕВ, Рисуника

Георги ЖУЛЕВ

КЪМ РОДИНАТА

Бъди ми съдник в зала за последен,
светлина бъди във идващия мрак.
Докоснеш ли лика ми бледен,
благослови ме с кръстен знак.

По времето на хребета вървях,
не търсих лесни пътища в живота.
И кръговете Дантеви познах,
и кръста носих към Голгота.

В изгарияция дъх на свода син
изминах своя път по Виа Делороса.
И образа на Божия ми син,
и теб в сърцето си, Родино, нося.

Звезда негаснеща бъди ми
в зала на заснежените дни.
В сянката на мислов негизми
за теб, Родино, много ще боли.

ПЕСЕНТА НА НОЩНИТЕ ПТИЦИ В ТВОРЧЕСТВОТО НА НАДЯ ПОПОВА

Далка ПАВЛОВА

Наскоро в „Литературен свят“ прочетох стихотворението „Нощни птици“ на Владислав Артёмов в превод на Надя Попова. Безспорно виртуозен превод. Не ме изненада коментарът на Надя, че след прочита му нещо я „стиска за гърлото“, защото всеки от нас си има своите нощни птици. Трябва обаче да признаем, че при всеки тези птици са различни и разговарят с нас на различни теми и гласове. Познавам Надя и някои от сложните извивки на жизнената ѝ пътека, ту извисяващи я нагоре, ту буквално сриващи я в тъмните бездни на болката. Онова, което най-силно ме впечатлява, е нейната безапелационна честност в отношенията с колеги, близки и далечни познати и приятели, с творци или политици, които честност е пренесла и в своето творчество. Тя не е от хората, „търсачи на шеметни усещания“, тя има сетивата за обикновените неща, които ни заобикалят, за тази българска „панелна обител“ с провесени черги, в които крием „раните на синовете ни/ кръстени на победители“, за онези „фасади ожулени/ с грозни графити на фенове футболни“. Тя усеща дебнещите стъпки на смъртта, която като ненаситен звяр търси в мрака „души отчаяни/ да им пречупи гръбнака“, тя носи в себе си болката от злощастия, които „удрят в гръб“, обонянието ѝ долавя

Проф. Иван БОЧЕВ, Рисуника

„уханието на парфюм и пот“ в синдрома на днешното ни време, което е „пито смърт, нито живот“. И като някаква дълго стаявана вулканична лава на болката (почти като Гео - Милевото „Кой излъгва нашата вяра?“ в „Септември“), от душата ѝ изригва питането:

Кой дамгоса с такова жестоко
статукво
бившите ни деца послушни“
Те ли не пяха за зайчето бяло
и за шейната с подаръци коледни?
Днес се разхождат – душа без тяло –
с празни джобове, с откъдени погледи.
„Краен квартал 3“

В поетичните текстове на Надя Попова съжителстват бурносно шрихи и от „тоталитарното соц“, и от новото ни време, уж дошло с надеждата за по-добро, а се оказва, че отново въкщи ни чакат мишките, които „хищно тракат чистоти: Влизай в капана!“ Човекът, „жълто листо на длан“, е изпълнен с въпроси, скрити вопли и съмнения и – като жълтото есенно листо – „никогнито си отива“ от света, осъзнал илюзорността на собствените си кумири:

Мъртъв е Джани Родари.
Вместо Дон Домат, принц Лимон
и графиня Череша –
лорд Хероин, маркиза Марикуана
и сър Джейнт.

„Краен квартал 3“
Палачът на Живото е превзел всички

защото знам коя съм,
откакто съм се родила.
„Легитимация“

Жестоката, разголената до крайност грозна истина за живота присъства и в публицистично – есенцистичните текстове на Надя Попова. Вероятно сега много по-рядко на улицата или в тролея тя среща хора от типа на она „странен човек“, който се качва в автобуса на Орлов мост и пътува до края на линията

сам, без да разговаря с никого, без да сяда или да се държи за нещо. И когато всички приемат за „откачалка“ и се правят, че не го забелязват, не осъзнавайки гордостта на неговата самотност. В нашия нов свят е деформирана дори представата за човешката самота. Защото с интелектуалната и духовната си бедност младият човек, продукт на новото ни време, не би могъл да усети дори онова „несно чувство“, произтичащо от мисълта на големия италианец Салваторе Кузимо: „Човек е сам върху сърцето на земята, пронизан от единичък слънчев лъч...“ „Фри-волните крякания на младите в кварталното кафене („Етюд за самота“), тяхното одобрително кисане след откровенията им за всяка любовна авантюра, от които „ушите направо вехнат“, пораждат жестоки в констатациите си размисли: „Мисля си, че за тези скорозрейки, инжектирани с хербицида на цинизма, никога няма да се открият златните двери на любовта – опияняваща, обсебваща цялата ти същност, изпълваща с лекота и звънтеж

душата и тялото, раняваща почти смъртоносно.“ Страшното е, че поколението, възпитавано с нравствените стойности на миналото, полека си отива от този свят. То се чувства неуютно, самотно в него, усеща как от всички страни към духовните му висини се протегат „ревматичните пръсти на ледени висулки“. Страшно е и осъзнаването, че „никой добър и шедър не наднича през небесната капандура, за да потрие ръце от изпълнената си мисия“, че „природата е безстрастна и снегът затрупва с еднакво постоянство и съвършенството, и грозотата“ („Ако дълго се взираш в бездната“). След подобно разтърсващо откритие може би единственото спасение за духовно устройства човек е да се зарови в спомените си, в ози негов Олимп, който му е дал криле да полети. И се занимават онези вълшебства от младостта на Надя Попова които, по подобие на Марина Цветаева, вдъхват „живот дори на неодошествените предмети“. За Надя Попова Русия е и ще си остане „страната на поетите“, в която всеки поет е „емигрант по своята същност, дори в собствената си страна“, защото рано или късно той отново ще се върне на „своето небе“, но чак след като е разорал „чернозема на езика“ и след като е засял в него „невижданите дотогава семена на своята поезия“.

(„Аз поет и в предсмъртния стон ще остана“). Възторгът на Надя от творческите светове на Марина Цветаева, Йосиф Бродски и Лев Лосев неустойно

се слива с висотата на духовните полети на Станка Пенчева, Първан Стефанов, Владимир Башев, Лиза и Павел Матев, Калин Донков и Иван Динков. Те са възлещенията на Духа, който се носи над водите на Живота в необичайната книга на Надя Попова „Дух над водите“. Те са онази река със златна вода, в която я топя нейната младост, за да я покръсти в името на Словото, Истината и Красотата. Но както самата тя признава, „реката тече и изтича“. А по думите на философа Демокрит „Не можеш два пъти да влезеш в една и съща вода... и тя да е същата.“ Времето на „златната вода“ безвъзвратно е останало в миналото, от което Надя Попова е извякла зрънцето прозрение от книгите на Оруел, че войната е мир, свободата е робство, нежестовото е сила. За да може днес сама да си зададе въпрос и сама да си отговори: „По какво бруталният тероризъм се различава от перфидната лицемерна загриженост на великите сили за демократичността на режимите в Източна Европа и по други континенти? Геополитика. Безжалостен кентавър, изпотъпкващ всичко с копигата си, но маскиран като крилат кон или дори като гълъбче на мира.“ („Балканска сюита“)

Неслучайно проф. Симеон Янев определя творческите визии на Надя Попова като „стъписвания от всекидневното“, като „изхлупани стихотворения, готови сюжети за проза на ужаса“, но и като „свидетелства за дълбините, където гнезди поезията. Надеждата на живота.“

Надя ПОПОВА

На Иван Есенски

И каква стана тя, Иване,
с нашите скъпи внуци?
Твоите - наполовина германци,
моите - наполовина гърци.
След Коледа пак си заминаха...
Дали ще ги видим скоро?...

На кого да разкажем приказка,
да попеем за „... моя гора“?

Те са хубави и зелени -
досуци като нея, гората.
Още рано е с теб да тлеем,
да се жалим и да жалеем;
словото ни държи, ината -
оня жилища, с планинско върше,
подквасения с тих бял Дунав,
дето няма ръка - да го скърши,
нито вятър - да го издуха.

Той държи ни гръбнака изправен
сред сатрапи, лъжи, миражи,
той пред чуждите ни издава
като дрезгав звънец на проказен.
И ни пращи светулки след всяка
прашина жътва и празна дата...

Казват, че сме изпуснали влака?
Е, да тръгваме. По водата.

Кирил ХРИСТОВ**БЕЗПОМОЩНА**

Тя беше толкоз нежна, че през нея
като да светеше. И всеки ден
по-бледна бе. Аз тръпнех, без да смея
да мисля що би станало със мен...

Ноще не спеше тя, а щом зората
във нашите прозорци заблести,
затваряше очи си, светлината
да не прогони шеметни мечти.
Тя струна бе под моите милувки.
И плач, и смях безумен беше тя.
Живееше тя само от целувки,
от песни и от мирисни цветя.
И все пак с власти неизповедими
туй крехко до безпомощност дете
сломи у мене сили несломими
и като волна птичка отлете.

Гео МИЛЕВ**ДНЕВНИК**

Сега е твърде късно. Сбогом.
(Защото много те обичам!)
Но няма в страст да те обкича.
(Аз избледнял съм. Твърде много.)
Сега е вече късно. Всичко.
Денят. Нощта. И аз. И ти.
И закъснялата усмивка,
разляна в скръб из вазите
на твоя взор... Безплодна вечер!
Сърцето ми не чака тайна.
(Аз или тази бледна вечер —
но бледнината е безкрайна!)
Разбирам. Зная. Няма тайна.
Сега е твърде късно вече.

Иван ХАДЖИХРИСТОВ**ОРАЧИ**

Завършили един божествен ден,
орачите, сами царе на здрача,
вървят със позлатените клепачи
към залеза, обилно озарен.

Те бяха там при топли равнини,
от своите видения пленени,
пред погледа им бликаше смирение,
дълбоко злато, сын и светлини.

Те бяха там като в прозрачен лес
от спомени, от радост и прохлада,
сред ясения простор на своята младост,
изпълнени с една трептяща вест.

Като синие орачите на път,
израснали сред нивите, сами те,
с предългите си сенки по хълмите,
и пътя наш като че ли орат.

И срещнахме се ний очи с очи,
като деца на сините полета,
и ти, добро, надежда на сърието,
започна по човешки да звучиш.

И всеки лист под морав небосклон
натегнал е от мислите — лавини,
и ти съзираш своята родина,
любимата зад ясното стъкло —

като детинството във ясен сын,
във близостта на радост и прохлада,
като сърце, което носи младост
и слуша как шуми навън.

И от прекрасна обич озарен,
ти дигаш опрашените клепачи
и виждаш през измамите на здрача
далече се затваря чуден ден.

Михаил БЕРБЕРОВ

Да, бавно, много бавно. Обкръжени
от туй, което мразим или любим,
не забелязваме. По-късно — тихо —
лек лъх на вятър: и побиват тръпки.
И почва постепенно, постепенно
отдалечаването. Всичко скъпо:
предмети, книги, пътища... О, то е
било една шега, в която страсти
са съдили. И ти вярвал в нея.
Сега? Сега на тебе ти остава
една прозрачна глътка въздух още.
И си щастлив, защото ти не знаеш
коя ще е последна. Дишай! Дишай...

Иван МИРЧЕВ**РОДИНА**

След слънцето, което слиза
през ветрове студени, зли,
облечено в прозирна риза
от зимни небеса, мъгли -
цъфти безкрайната градина
на мрака в моя роден кът,
във безнадежден сын застинала,
напусната за сетен път
от най-обичаните гости:
надеждата и радостта.
Наоколо колиби прости
са коленичили в нощта.
В средата на града белее
една пресъхнала чешма
и всички жажди там край нея
пищят, а тя стои сама,
безумна, глуха и невинна.

И в своята печал безмерна
не знае тя защо е синьо
небето, а земята черна,
защо в колибите царува
безмерна бедност, мрак и зло,
защо бащата не милува
детето с бащино крило,
а сяда мрачен в своя въгл,
разчупва хляба без любов,
с душа ранена и излъгана
от уличен лъжовен зов.
На този неотменен празник
на нищетата, водовърт
на всички болки и омрази -
гостува там самата смърт.

Христо КАЦАРОВ**ЗАКЪСНЕЛИЯТ**

Този, който тича,
да догони другите, това съм аз.
Сам съм. Няма кой да ме обича,
щом не притежавам ни пари, ни власт.
Силен съм. И здравето ми е непокатитмо,
ала как по-слабия от мен да смажа?
Ако някой ме обиди, казвам си:
прости му.
И не смея публично да се покажа
като някакъв певец естраден.
За надмощие не съм се молил,
да превърна зимата си в лято.
Даже кучето си не набих, когато
ми изяде хляба и останах гладен...
Плащал съм си всичките облаги
от живота, даже съм надплащал.
И насочени към мене шпаги
с голи ръце като смоци лъскави
съм хващал.

Славенте пеещи ме утешават
и ми са най-драги.

Дойдат ли напролет,
вече нищо не ме плаши.
И горите са от неотсечените ми тояги,
а опустошените места са ваши.

Димитър ПОДВЪРЗАЧОВ**ПРАЗНИК НА БЪЛГАРСКАТА
КУЛТУРА ИЛИ „ДАНО“ И „АКО“**

През десет века ти звучиш немълчна —
и робска, и свободна — родна реч;
ту плахо-весела, ту мрачно-зълъчна,
и гален шепот - и стоманен меч.

И ако в десет — ни един изгубен
век нямаше — какво би било днес!
(Уви! Туй „ако“ - казал го е Любен —
глад означава — никак не прогрес.)

Дано тогава десет бъдни века
изпълним ний с културни тържества!
(„Дано“? — Пак зло е! — Прав си е човека:
„дано“ и „ако“ — все сме си това...)

Прогрес? Култура? Дай Бог!

Но кой знае?
(„Дано“ и „ако“ вечно гладни спят!) —
Духът на Т. Х. Станчов днес витает
над назви повече от други път...

И ако с пет куплета невъзможни
и аз ознаменувах твоя ден —
о, Клименте, прости раба нищожний,
че потревожи твоя дух свещен!

Раишко СТОЙКОВ**ВЪЛЧА ПЕСЕН**

Слушайте нощния вятър засвирил,
дето разказва отвръх Балкана
как Стоян Мамин скътал за зимнина
вълче месо — 18 буркана!

В тия времена тъмни и стръвни,
кървави като вълчи капани,
мене ме стряскат, майко, в съня ми
вълчите наши буркани!

Страшно е, майко, страшно и весело,
както през съзми го пее поета.
Майко Българийо, страдалниче песенна,
вълча Българийо клета!

Каква ли песен ще викне Балкана,
каква ли луда луна ще има,
празните наши, майко, буркани
като завият сред зима?!

Жеко ХРИСТОВ**ЗЕЛЕНИ СТРЪКЧЕТА**

Ако не беше красотата ви,
престъпник щях да съм сега, поля.
И днес приветствам звънките крила
на чучулигата пробола синевата.

И днес вървя и плача нежно.
Намразвам се, прощавам си... И тих,
със две зелени стръкчета под веждите
изричам прост и искрен стих...

По хълмове зелени се вземам,
звъни на чучулига песента...
И тъй, додето дойде време
и аз да легна във пръстета.

И ако мястото остане пусто,
глава където кротко ще склоня,
ако не станат цвето тия устни,
които ви възпяват днес, поля -

орачи утрешни пръстета ще преобърнат,
ще заблестят под слънчевата мед
два тънки скелета прегърнати —
на чучулига и поет.

НиколайДОЙНОВ**ПТИЦАТА**

Спомен е нощта
за Светлината...
Утрото е толкова
внезапно
като спомен за приятел!
Спомен си и ти - извикан за
да бъдеш птица...
После отлиташ, после умираш,
после те няма... И този свят
отгоре съзерцаваш, светът обърнат...
В огледалото е твоят образ, птицо.
Метафора е твоят образ,
птицо, а твоето отсъствие е най-ярко
в огледалото, където
няма нищо друго освен едно момиче.
(... гърдите й - две копия, готови за отбрана,
тригълният щит
между бедрата, решетките на алениите устни —
една представа за това, което нямаш.
Което нямат - всички...)
О, музика в дъжда край мен —
спаси ме, моля те, спаси ме!

Очакваше ли някого във този дъжд —
виж мокрото момиче,
стъпило на твоя праг,
и ти ще й отвориш.
Но ти, момиче непознато, ще поседиш
и ще си тръгнеш с едно
разсъзване, подобно твоя образ...
Тръгни след него - все направо,
под тополите, покрай брезите
после вдясно - шосето ще изскочи
като бяла смърт.
Преди сботуване —
прости на Птицата!
На Птицата, която вместо със трохи
Живее със един-единствен спомен...

ЖЕНА

През стаята ми ще премине...
През стаята,
през стаята... През мене ще премине,
до прозореча ще паднат дрехите
и ще разтвори книга,
наслуки взета. Аз също някъде във
стаята живея, неповярвал в нейното
присъствие. Реален образ там,
във огледалото.
Ще я докосна, не сега, във тялото й
ще се пръсна, не сега, ще я запала,
може би след малко, но не сега...
Сега! Цигарата ми свети като фосфор —
аз съм тук, там някъде във стаята,
невероятно чист,
чуплив, почти кристален,
безсилен да измоля
нейното безсмъртие.

Пекарнята във опустяло село
към полунощ се оживява —
безплътни сенки преминават
през сърцето й —
на път към воденицата,
стаена между земята и небето!

И рано заранта с почуда виждат
различните лица на калдъръма —
как ще настигнат другите заминали
и как със себе си единствено ще вземат
ухаещата светлина на хляба!
2017 г.

КЪМ СЕБЕ СИ

Ти кой си... Откъде се взе...
Така навярно се разпитва следствен.
Погалвам струните с любовен жест
и вниквам думите на тази песен:

Недей да тръгваш към плътта на мрака!
Там ще останеш странен, по старинен.
Съзвездията сънни в лунапарка
са твоята кръв и твойто честно име.

С китара нарисуйвай своя знак
върху пустинни пясъчни пространства.
Ще си заминеш ти от тук, но пак
съдбата ти ще е око на странник.

Един с измачкан шлифер те следи.
Една жена започва да усеща
мъжът във теб. И всъщност - кой си ти?
Така навярно се разпитва следствен.

С вързопче книги и битие без цел
ще прекосяваш Космоса, Жената...
и философът ще е крайният предел,
зад който властва само тишината.

И в този свят раним и познаваем
единствен непознат ще бъдеш ти,
Певецо... Зазидан в тази стая,
във тази песен и във този вик.

ТУК

В прегръдката ти, мила, единствено успокоявам
своята плът и дух, съдба и нерви...
Но собственятия ми живот пропада бавно
и кой ли тук, на дъното, ще ме намери...
Защо ли ще ме търсят в пещерата, пълна с книги,
и самотата и ленкав, хлъзав мрак...
Все още помня как извиках „стига“
и как тъгата ми растеше в такт...
Тя диша вътре в мен, но тайно и съвсем сама
разчита знаците на самотата ми и знае:
„Това, което днес за теб е самота,
за други утре ще е райт...“
В хоругвите, които носят приказливите съседни
написаното вече нищошко не значи...
А някой ще нахълта във дома ми, ще погледа
със почуда. И после сигурно ще извести палача.

ПРИСЪСТВИЕ

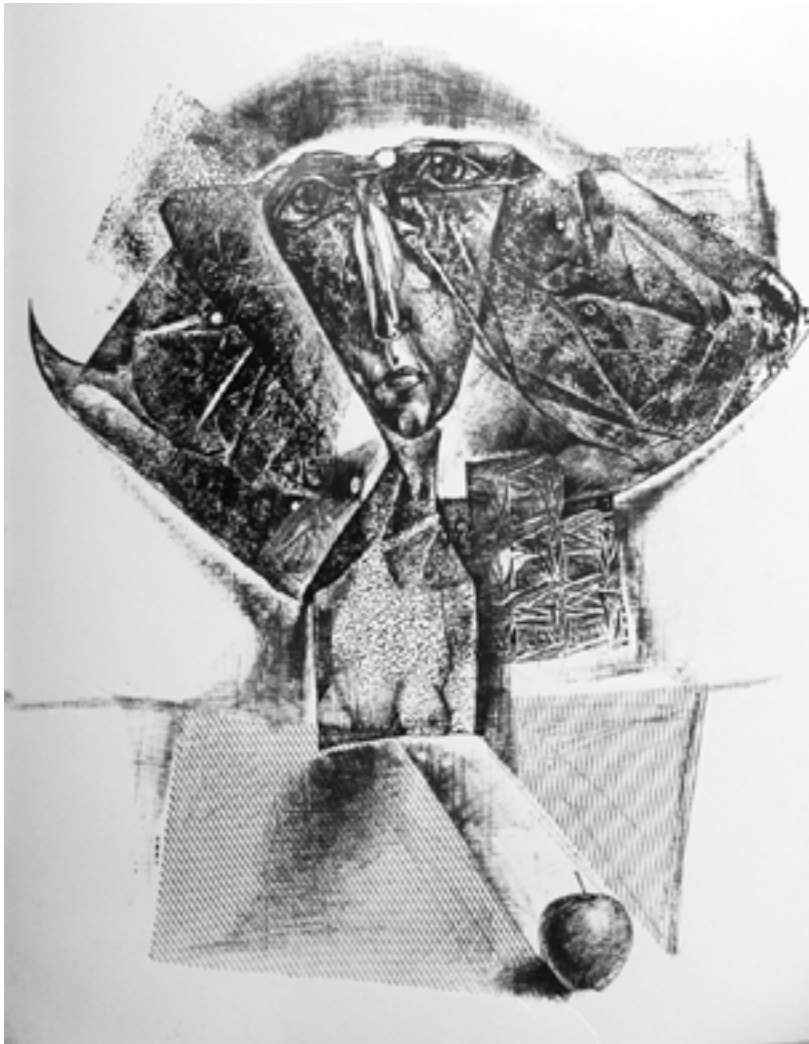
Една нашърбена луна възпява ме със глас на ручей.
Къити неземна тишина -
възпява тази планина.
Минава покрай нас човек, след него - вярното му куче.

Така съм сам, но в тази утрин божествено е да си сам.
Гласът ти да е само глас -
така далек от всички вас!
Безсмъртен си или почти - попитай своята душа.

Във облака или в дървото, или пък някъде в капчука •
в небето, в слънцето поглеждаш
и търсиш своята надежда.
Останалото е от Бога, например - да останеш тука.

ХЪЛМ

В далечината —
хълм,
за който си помислих:
- Братко мой!

*Проф. Иван БОЧЕВ, Рисунка***ПИСМО ДО АНИТА ТАРАСЕВИЧ**

После ще ти пиша за дъжда,
после ще ти пиша за мъглата.
Сутрин е, кафето е димящо,
топла е тъгата,
че си тръгвам. Нежната ми кръв,
червеното ми яке —
всичко ти принадлежи...
Пътуването сякаш
е завършило и съм отново тук.
Кой ще ме сънува?
Само ти, прекрасна,
и моряците, които ще отплават.
Всичко ли ти казах?
За смъртта забравих и мъглата.
Там ще съм изгубил аз душата си;
там ще я намерих. И ще ме извикаш
или ще извикаш.
После ще съм съществувал никога.

НАЧАЛО

Какво са спомените, момичета,
пред гладките ви тела...
... защото Поетът е спомен
за непознатата Галактика,
защото Поетът е брат
на водните кончета
и Великия Непознат Приятел
на вашите устни.
... защото неговата Любов
е пространството на дъжда,
защото след Всяко Околосветско Плаване
той се завръща.

... защото Светлината е зачената
в многобройните му сърца,
в нощите на мечтата му се крие
и световното страдание,
истинското лице на кораба,
останал в душата му,
към световните хоризонти
към вас, към себе си
... защото какво са спомените,
защото Поетът.

Проф. Иван БОЧЕВ, Рисунка

ГОСТУВА НИ ЛИТЕРАТУРЕН КЛУБ “АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ” - ГОРНА ОРЯХОВИЦА

Дочка ВАСИЛЕВА

ОТ ПЕТЪК ДО НЕДЕЛЯ Е ТАКА

Вода и въздух... Между тях - черта.
Прехвъркват светлосенки и се реят.
Оглежда се в небето мокрота,
а облаци се оглеждат в нея.
Дали е край? Или родилен белег
на нещо пожелано и очаквано.
Вратата към различната неделя,
която ще прогони самотата ми...

Градът е есенен, и мокър, и съллив...
Бродират тихи стъпки тротоара.
А върху локвите и хоризонта сив
небето стеле спомен за пожари.
От петък до неделя е така...
Не свързвам. Не разделям.
И не липсвам.
Понякога говоря със дъжда
и думите му после си записвам.

Горчилив... Като късен цвят от съвест
в букет от непризнавани вини.
Като узряла истина след дълго
очакване светът да се смали.
Да стане по-добър и разбираем,
каквото беше някога, преди
да усвои изкуството да мразим.
Преди да порастем... Преди... Преди.

Светла БОГДАНОВА

ЛИСИЦА

Какво ти беше във гората,
за да напуснеш своя бит?
Там слънцето пилей позлата,
домът ти е от хора скрит.

Росата щом покрий тревите,
на ранен час в покой дълбок,
ти с рожбите си ще се скиташ
покрай пенливия поток.

Разкошната опашка, гдето
красеше гъстия букак,
ти, без да питаш, я понесе
към прашния ми праг.

Разрови с острата муцуна
градината ми и без свян
издави котките по пладне,
с нахален поглед, в мене възрян.

Изчезнала романтика
от приказките стари -
как с теб да вода днес война?

Довела си другари -
красивите си две деца.

Мариола ТОМОВА

ПИСМО ДО БОГ

Пресипнаха ми дните,
без зимен шал измръзнаха,
в живота ми наситен,
с мечтата ми несбъдната.
С разковниче надежда
броя звезди до съмване.
На Бога паля свещи
за светото ми сбъдване.
Дори писмо му пратих,
дали ще го разлистят,
подаръци да пръсне светът,
над хората, да ги пречисти.

Диана СТЕФАНОВА

* * *

И все по-плътнo
мракът ни обгръща.
Поглъща думите.
Не се страхувай
поне сега да ме погледнеш
истински.
Но вече толкова е тъмно в нас,
че не можем сами да се познаем.
Дали във себе си ний носим
смелостта и вярата
на първия човек,
разпалил огъня.
Да триеш,
да разпалиш две изсъхнали
дървета,
по-лесно е понякога,
отколкото искра да пламне,
между човек с човека.

Детелина СТЕФАНОВА

ОБИЧ-ОРИСИЯ

Моя любима земя,
аз през очите ти раснах.
Тихах по твоите поля,
със чернозема се сраснах.

Вдишвах от твоите гори,
пълних с омая гърдите.
Чанове слушах, звънци,
вземах си сила за дните.

Къпах се в златни води,
хващах слънца във реките.
От девствени извори пих,
с обич зареждах очите.

Даде ми своя покров,
моя земя-магия.
Стъпвам по топлата гръд
с Божията благословия.

Зная, че няма цена
песента на гнездящата птица,
на кошутата дивия бяг,
танцът дързък
на крехка тревича.
Дух си ми, дъх за живот!
Майчина песен над бащиния.
Българска родна земя!
Обич си, орисия.

Красимира КОЖУХАРОВА

НЕЗАБРАВА

На улица “Незабравя”
внезапно ме забрави любовта.
Нарочно или пък случайно
затръшна силно пътната врата.
Уж ми беше вярна
и във обич тя ми се закле,
но се оказа виртуална
и сладката измама ми отне.

С крива усмивка, шапка зелена,
плахи стъпки и чифт очила,
смачкана гордост, гримаса
смутена
като крадец потъна в нощта.
Не посмях да я спра,
ех, за кой ли път беше драма...
Но не спирам да вярвам аз
в чудеса,
любовта е божествена радост.
Тя е песен, изпята от двама.

Стефан МИТЕВ

ЛУНЕН ПОДАРЪК

Сама си, будна, знам. И аз съм сам.
Дървото на нощта с усмивка чака
да тръсна клоните му и оттам
при теб да се изтъколи луната.
По лунното платно блестят мънеста -
рисувах те със тях, да си по-звездна,
за теб най-чудни думи там изписах -
да те намерят, ако аз изчезна....
Луната... още ли не е при тебе?
Навярно със Земята разговаря.
Отивам да я търся, няма време -
зората своя
розов плащ разтваря...
Но виж - аз вече идвам,
посрещни ме,
нося ти дар.
Не е бижу, ни цвете -
само луна...
но пълна със картини
и стихове за теб...
които светят.

Дора ЕВТИМОВА

ВСЕ НЕЩО ОСТАВА

Вървим по билото
на времето
и слънце ни пече,
и се стелят мъгли.
А от всеки по нещо
си взема то,
хей така, леко -
с усмивка дори.

И смеем се,
и плачем по пътя - живот.
Разноцветни стъклъца
сглобяваме
на фигури различни -
в калейдоскоп.

Но често се случва
да забравяме
с блага дума, с целувка дори
на мама да стоплим сърцето,
а на детето - радост да дарим.

Защото тук след нас - под небето,
все нещо да свети остава.
Като звук, като стих, като вик.
Разпиляна от обич жарава.

Но не спирай сърце и за миг!
Тупти! Гори! Продължавай!...
И не за пари, суета и слава,
а добро да сесеш - си заслужава!

А след тебе?... Все нещо остава!

Юлия ХЪНЕВСКА

МАМО

Безмълвно в душата ми мъката стене.
Промъква се споменът: Мама е с мене.
Бродира ми роклята.
Плитката сплита ми.

* * *

Не усетих как радостта ме отмина.
Не усетих как остарях.

Очаквах есен. Настъпи зима.
Жадувах обич. Сложи ме грях.

* * *

Не ще те моля да се върнеш пак,
макар в сърцето ми пожар да пари
и устните ми още да изгарят
от огъня на твоя дъх познат.

* * *

Луната е път в морето проправила.
Бих тръгнала по него. Така!
Бих литнала по него да те търся,
а ето, че оставам безмълвно сама.

Проф. Иван БОЧЕВ, Рисунка

Пеньо ЦОНЕВ (1934 - 2006)

НЯКОЙ МИЛЕЕ ЗА МЕН

Не съм сам с кучето, котарака
и вишните на двора.
Вятърът понякога ме чака
и поздрав ми носи от хоризонта.
Завърна ли се вечер уморен,
до шурците тихо присядам.
А щом вятърът надипли полето
и от Тракия се втурне насам,
зная, на брат ми сърцето
милее, милее за мен.
Не съм сам, не съм!

ЗАЩОТО ПОСАЖДАХ

Умора и злоба пресичат живота ми.
Залези все по-често ме застигат.
Ще си отида от света,
ще легна до гроба на мама.
Но окого ми ще остане да свети
поне към едно цвете.
Защото цветя посаждах
и доброта посяхах
със думи и с длани.
Тръгвам, вдигам поглед над житата
и слизам към корена.

Лиляна

РАЙЧЕВА

ТИ ЛИ БЕШЕ?

Ех, банкерът Време пестеливо
ни отпуща малък кредит — дните земни.
Тича детството ни (крехък рай) — щастливо.
Младостта с надежди миговете дебне.

Откриватели, завоеватели, напред! На нож!
И върти вретеното годините. Не спира.
Кърним често на илюзиите скъсаната кожа.
С патерниците на спомените гордостта подпираме.

Ти ли беше истинският? Онзи пламенен младеж,
който до колене ще нагази в риска?
Или си сегашният — готов да мам и да предаде?
Кой на болката съзлата от окого ще изтиска?

Ще догоним може би и щастието, и успеха,
но не пита никой за цената. Тичаме и гоним вятър,
и не мислим, че следва действието трето (и утеха)
на трагично смешния ни, земния театър.

А звънчето на платеза неподкупно прозвънява
и богатия с бедняка, властника със роба изравнява.

ТРЕВИ

През водата и земята, през скалите търпеливо
избузват над насилия, над любов и имена.
От праха на суетата със упорство мълчаливо
никнат - от очите на владетел и на роб от колена.

Във зелената градина, все еднакво окосени
са изтръпнали тревожно хиляди тревя смълчани.
И дихание се носи и тръпчиво, и зелено.
Вятъра докосва с пръсти хиляди зелени рани.

Две-три стръкчета игриви весело се поливяват,
минали между зъбите на желязната коса.
Крехки, своята цялост, с упорство заявяват.
И глави изправят нежни, и блести по тях роса.

Весело се поливяват крехки и измити от праха.
А зелените им копия са пронизали страха.

Борис КАМЕНОВ

ПОЛСКА ВЕЧЕР

Спирам сам сред нивите притихнали,
в тая полска вечер влюбен,
а след мене някъде загубени
дните в миналото чезнат.

В пътищата загрубели селяни
гонят скърцащи талиги,
някъде далече пеят весело
своите песни момите.

В сърцето ми, кат прилив вечерен
синкави вълни прииждат,
а край мен един народ обезверен
в своите дупки се прибира.

Искам тука в простора разведрен
с чист и ясен глас да викна:
тая черна скръб и туй безверие
на къде ни днеска тикат?

Знам, като вечерния синкав здрач
утре всичко ще изчезне -
ти и твоите буйни ниви, роден край,
бурен вятър ще люлее.

ВОЮВАМЕ ЛИ

На Костадин Славчев

Воюваме всеки ден, но не със неправдата.
Воюваме срещу себе си, не срещу бравдата.
Ушите със въسخ от страх запушени.
Заплата за хляб. И души изтърбушени.
Във всяка борба загиват свободните.
Излизат напред тогава за всичко годините.
Те дават тон. Вкарват всичко във такт.
Безличните, уморените удрят крак.
Подлещите за истина и за доблест приказват.
Страхливите плюят и във чуждата пазва.
Невежите на умните диктуват знания.
Нахалните смазват със лакти и указания.
Жестоките бързат благите да накажат.
Бездушните по-дебело кожата мажат.
Крадците пълнят джобове и бият.
Кротките, кротко под ножа лягат.
Свободните, смелите - никога не пресмятат,
какво иска от тях свободата,
нито какво дават, нито какво получават.
Достойните за нея в предателство уличават...

СЪРЦЕ

Да беше камък, щеше да се пръсне.
Да беше огън, щеше да изтлее.
Вода да бе, в порой да се излее.
А ти мълчиш. Годините те блъскат.

Не се смири. Кръстосва шпага
с кого ли не. С какви ли болки не боля?
Приемано. Отблъсквано. В успехи и беда.
На колко рани бронята те стяга.

С неравни крачки ти вървя.
Задъхано, горещо и сурово,
трептящо, страстно и готово
за нови срещи, за раздели и борба.

И още вярваш във приятелство, любов,
във преданост и в сигурност, и верност?
Стрели, насочвани към крехката ти нежност,
след всеки порив твой и зов.

Какво очакваш още и какво ще избереш?
Сърце, самотен гладиатор!
Ще трябва да се бориш
или да умреш.

Проф. Иван БОЧЕВ, Рисунка

УСКОРЕНИЕ

На сем. Радка и д-р Г.Станчеви

Нагорешени делници в усилие всекидневно до звън.
Разбунено гнездо оси – връхлитат ме въпроси.
Къде сред ускорение нестихващо светът се носи?
Вторачили сме поглед във пътя си опасен, живеем като в сън.

Пристъпя бавно здрачът. Отстъпва светлината.
Край пътя ни сезони зеленят и жълтеят.
Насилията умножени раснат.
Несигурност. Забравени близки.
Съдби човешки в самотност гаснат.
Кой на човека ще дари покой? И кой ще утеши земята?

Все по-бързи решения. Миговете на радост отнети.
Все по-бързи коли, кораби, самолети...
Все по-бърз интернет. Все по-нови ракети.
Затрупани от новости и информации,
живеем от страховете обзети.

Все по-малко със себе си във пороя опасен.
Все по-малко празници. Нима постъпки лудешки.
Все по-бързи и все по-кратки срещи човешки.
Fast food, fast любов, брак, развод... И смърт неясна.

И за къде ли бързаме?

Къде ще стигнем във това ускорение бясно?
От Космоса се носи все по-силен тътен.
Колко камени ери е преживял светът? Витает спомен смътен.
Къде ни носи ускореният порой е днеска тъй неясно.

ВСИЧКИ ЦВЕТОВЕ НА СВЕТА

Светът познат и неизвестен е сумрачна картина,
рисувана отдавна от велик художник.
Във цветовете на нещата хиляди нюанси са възможни.
Трепти под светлината тайнството на райската градина.

Бликнала от тонове и полутонове на гамата позната,
дивна е една симфония,
когато е с печат дълбок през времето пренесен.
Понесъл своята искра, човекът преживяното превръща в песен.
А различията греят, като цветовете на дъгата.

Сред хармонии и дисонанси, нищо никога не се повтаря -
всичко своя образ носи: смешен, тъжен, неспокоен, странен.
Знаем две сълзи и две усмивки на земята, че еднакви няма;
даже думите различно всеки път се изговарят.

Две цветчета, птици и животни равни няма.
Също две звездки във зрачата.
Дните на живота светли, дни безязани от болка и от рани.
Всичките пътеки наши, на отхвърлени, приети и избрани,
В прензгодни и подмени. Кой, защо се смее? Кой далече плаче?

Хората различни са по образ, по език , по цвят от рождение.
По емоции и разум, по идеи, вяра, мисли, имена в света.
Цялото богатство на живота, неговата красота,
дава туй различие от Природата велика нам дарено .

Симьон АНГЕЛОВ

ГРЕХЪТ НА ПТИЦИТЕ

*...Но защо ли тогава нещо тук ни боли,
ицом си видим да литват в простора -
да не би да ни спомнят,
че и ний сме били
от рода на хвърчащите хора?...
Валери ПЕТРОВ*

Дали сънуват своя полет нощем,
заспали под завесата на мрака
или летят в небето топло още,
жадувайки в гнездото да ги чакат?!

Те нямат власт над времето съдбовно,
но някак странно то ги приютава.
Летят и пеят над земя греховна,
докато легнат в нейната жарава.

Какво ли търсят долу - сред искрите -
храна за уморените си песни?!
Заспиват птиците, а във душните
остават сънищата им небесни...

АКТУАЛНИ ОТЗИВИ

ИВАН ЕНЧЕВ - „ДОБРАТА ДУМА“

В краткия необичаен антологичен сборник „Добрата дума“, литературни паралели, писателят Иван ЕНЧЕВ е събрал свои актуални отзиви, рецензии, статии за нови книги и обзори за цялостно творчество на писатели, живеещи или родени в южните предели на България. Сред тях са: Антон Михайлов, Атанас Капралов, Георги Ангелов, Димитър Златев, Ели Видева, Ивайло Балабанов, Иван Митев, Иван Николов, Йордан Атанасов, Петко Каневски, Петър Василев, Таньо Клисуров, Трендафил Василев, Янко Димов и др. Авторът на изданието Иван Енчев е

представен от литературните анализатори Михаил Тошков, Никола Иванов и Петър Хаджинаков.

Поместените в сборника материали са публикувани в електронното списание „Литературен свят“, в. „Словото днес“, в. „Литературен глас“ и други издания. Те излизат в продължение на няколко години, според конкретния актуален повод - нова книга или кръгла годишнина на обсъждания автор.

Иван Енчев. Добрата дума. Литературни паралели. Изд. „Българска книжница“, С., 2019.

Мира ДОЧЕВА

ОТ ДРУГАТА СТРАНА на Реката, при зелените, пресни ливади, душата ми вечно ще броди – невинна и влюбена, млада!

УТРО
Светлината бавно се промъква през пръстите на мрака.
Хладината буди лислата.
Тишината напуска нощния бал и се скрива в цветята.
Утро е!

ИЗМИСЛИЦЕ ЛЮБОВ,
какво ти струва?
Ще дойде ли отново в моя храм?
Да те усетя искам пак...
След туй,
каквото ще да става –
аз всичко ще ти дам!

НЕЛЕЧИМО

Триста пъти се заклевах аз да те оставя!
Триста бабички – баячки билки ми вариха.
И венче от змийско биле в пазвата ми свиха,
да съм горда, да съм силна и да те забравя.
Всичко мина и замина.
Мислех – поореди се!
И тогава, след години, някой ме повика.
Клетви, врачки и баячки – в дън земя се скрива.
А краката ми, горките, пак се подкосиха.
В нищо днес не се заклевам, нито пък си бая.
Срецу обич, срецу сева – няма лек, това е!

ИСКАМ ДА ТИ КАЖА,
че ми липсваш!
Без теб не чувам птиците,
на дъждя тържествената музика,
суетата на изгряващите делници.
Искам да ти кажа, че те искам!
С устни да докоснеш моя дъх,
с пръсти лекичко да очертаеш тялото ми,
до самия връх...
Искам да ти кажа, да останеш!
Потайничко – секунда, миг...
За да мога пак да се разтворя заедно с написания стих.

Владимир Шумелов, „Крадец на спомени“, разкази, С., изд. „Потайничко“, 2019, ред. Йото Пацов, фотограф – художник Генчо Петков

Борислав ГЪРДЕВ

КРАДЕЦЪТ НА СПОМЕНИ
ВЛАДИМИР ШУМЕЛОВ

всички се прекланяхме на постмодернизма. Шумелов бе и си остана такъв. Постмодернист, но на българска почва. Винаги съм се възхищавал на придобитата му обща култура, на неговата ерудираност, на желанието му да чете, да се образова, да се учи от големи майстори на разказа като Карвър и Ълдайк, Херман Хесе и Хемингуей и да пише. Постоянно, упорито, настоятелно, усъвършенствайки се и добивайки нужните качества и умения на талантлив и способен писател. Подобно на Джон Ълдайк и той пише с лекота проза, есеистика и критика. Явно има нужда от това, да работи едновременно художествени и критически текстове, следйки и осмисляйки внимателно излизащите важни заглавия.

Не вярвам да търпи някакво съмнение къде е призиването му и в каква сфера е по-добър или да стои разкрячен пред белия лист или монитора в очакване накъде да поеме.

Логично е пристрастието му към прозата, към разказа и новелата. Това е неговата първа и голяма любов, тук са неговите пристрастия, творчески експерименти, усилия, постижения. За 25 години той си изработи свой собствен стил, кръг от важни теми, проблеми, герои, изразни средства. Твърдя го с увереност тъй като познавам творческото му развитие.

„Крадец на спомени“ обаче е дълго подготвяна приятна изненада. Книга-антология на най-добрите му достижения, поглед към изминатия път, оценка на постигнатото и експозиция на новите му креативни търсения, в които автобиографичното начало е винаги основополагащо.

„Крадец на спомени“ си е чиста проба интелектуална проза. Тя изисква специална нагласа, подготвен и ерудиран читател, ако и да впечатлява със своята колажност и пародийност и да ни бомбардира постоянно с цитати и фрагменти от известни класици, дори и когато рови в маргиналните убеждения на болното ни общество.

Част от парчетата от „Двойно“ и „И така нататък“ присъстват в „Крадец на спомени“, но това не е маниерен ход, а логично и мотивирано решение за доуплътняване и доизграждане физиономията на сборника.

Така например „Пърформанс в пчелата в полет, ден преди“ присъства

като допълнение към „Погледът назад“, а „Воайор“ влиза в интересен тематичен дебат с „Любов по време на Задъшница“. Любопитен поглед към творческия процес, към манталитета и мисленето на пишещия представлява „Писмо до Джон Ълдайк“, текст, който харесвам отдавна.

А че Владо Шумелов разработва успешно и по-обемни форми като новелата, го доказва убедително в „Бръснарчето на Окам“ и „Поглед назад“.

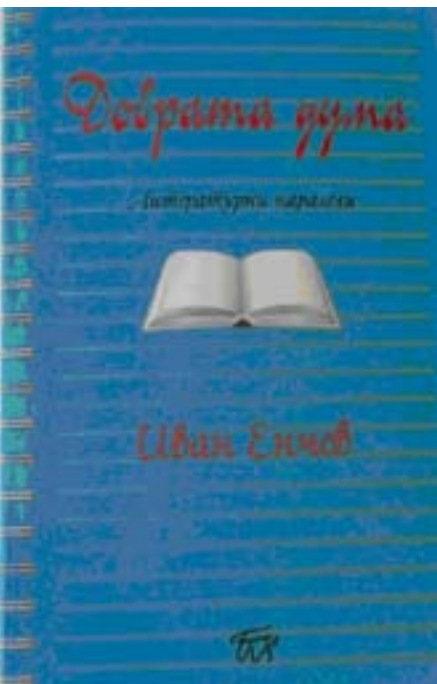
Като малцина съвременни разказвачи Шумелов умее да създаде настроение и природна картина с няколко шриха, с едри мазки и запомнящи се детайли, а в разкриването на нищетата, мизерията и скуката на провинциалния делник е направо неотразим – достатъчно е да си припомним „Деветият кръг“, „Воайор“, „Самоубийството“ или „В началото“.

Отделно е необходимо да се акцентува на американската тема в творчеството му и конкретно в сборника. Владо познава отлично американската съвременна литература, музика и кино. Той явно сериозно се интересува и от проблемите в тази огромна страна, затова пише за нея с любов, копнеж и изострен критичен патос – „Бръснарчето на Окам“, „Бездомен, безгрижен, безжизнен“ и „Любов по време на Задъшница“ са сред най-представителните и проникновени опуси, които съм чел за живота в Америка, което си е комплимент за автор, който не е живял в САЩ.

Перифразирайки един мой бивш университетски преподавател, ще кажа, че с „Крадец на спомени“ Владимир Шумелов добива своя завършен облик на разказвач. Кое то съвсем не означава, че му е време за пенсия. Вярвам, че и в бъдеще ще продължи да ни провокира с нови свои разкази и новели, което му го желая от сърце.

Както и другото – „Крадец на спомени“ да намери вярната си публика, да получи шанс за резонанс и адекватно възприемане, да бъде оценен по достойнство.

Владо го заслужава, убеден съм в това.

12 години след „И така нататък“ Владо ШУМЕЛОВ издава новата си книга с разкази „Крадец на спомени“. Тя излиза след дълго и мъчително чакане, самият автор се вайкаше дали ще намери издател, такъв все пак се появи в лицето на Ангел Колев от Филаделфия и излезе в рамките на проекта „За буквите“. „Крадец на спомени“ е и нова сбирка, и сборник – равностетка. За мен е по-скоро преглед на постигнатото от автора през последния четвърт век. Толкова време измина от излизането на „Двойно“ през зимата на 1994 г., с който спечели наградата за проза на конкурса „Южна пролет“.

Свидетел съм как се раждаше първата му книга, той ми четеше някоя от разказите на терасата на един мрачен и зле поддържан апартамент, в който се помещаваше издателство „Елпис“, в което аргатувахме за създаването на „Съвременна българска енциклопедия“ (1994 – 1995).

Именно с подръчни материали и останала хартия за многотомното издание, той успя да издаде и „Двойно“. Тогава написах и първото си ревию за негова книга, което излезе в „Литературен вестник“.

Прозата му – и тогава, и днес – винаги ме е впечатлявала със своята специфичност. Владо си остава продукт на 90-те години на миналия век, на онова диво и неповторимо време на свобода, надежда и илюзии, в което

Спаска ПОПОВА

ДЕКЕМВРИ

Като лисиче в хралупа
утрото се засмя.
Снощи снегът пак е тичал
в пъстрите още листа.
Казват, че тайно оставил е
кош от въпроси за мен.
Нещо навярно се случва
в сумрака сънен, смутен.
Пак се надигат на пръсти
болка, възторг и копнеж,
а пък душата ми, цялата,
свети в сребристия скреж.
Пак ме презгряват дърветата
с пееца тишина
и като цвете в ръцете ми
глухо въздъхна вина...
Как този устрем предпролетен
с първия лъч долетя?
Зима е - сива, намръщена.
А пък разпервам крила!

ЦВЕТА

Бог се грижи за цветята си,
ти в това не се съмнявай!
Вечер, палейки лулата си,
той за всичко размишлява.

С кадифени пръсти гали
пъстроцветните им сънища.
Брани ги от студ и вятър
и от гняв на хали съскащи.

Те на ангели приличат –
нежни, крехки, феерични.
Вечно искат, търсят, гледат.
Любопитни са за всичко.

Лицицата им се смеят
в медените топли пити.
И като сърни се вслушват
за копита на елени.

Бог се грижи за цветята си,
ти в това не се съмнявай!
Стиховете ѝ помниш,
ги целува на разсъване...

ПЕСЕН ЗА ДОБРОТО

То е слънчев лъч
в небето намръщено.
Цвете усмихнато.
Листо затичано.
Песен на цурче.
Стих неизричан.
Протезнало ръцете си дете,
за да бъде обичано.
Като кристала чупливо,
доброто е неповторимо.
Има само едно лице
и затова е уязвимо.
За разлика от злото,
което е с много маски,
доброто е зримо.
И тъй необходимо!

А не го пазим.

МАМА

Отдавна я няма, а сякаш е с мене.
Седи на дивана с ръце на колене.
Ту с татко се кара, ту мен гледа строго,
понеже, признавам, не я слушах много.

По нрав беше пряма, не знаеше проща.
Бе светец прозорец и ласка среднощна.
Дори и сега, подир двайсет години,
пустини мълчат помежду ни, пустини.

Воювахме, вместо да бъдем по-близки!
Боли ме, че есен над нас се разлисти.
Блях млада и хубава, нежна, гореща...
С дървета, цветя и треви имах среща.

Не знаех умора! След слънцето тичах,
защото обичах, обичах, обичах...
А после се спънах и тъй се оплетох,
че даже и днес все ми бяга куплетът.

Прости ми, аз копие твоё съм, мамо!
Не сведох глава и не гледам през рамо.
С уроците твои сына си възпитах:
той силен е, горд и живее открито.

Прости ми! Дано ти е светло там, горю...
Светът е за мене прозорец отворен
и уча се още, не бързам да зная...
И тъй ще е винаги, мамо, до края!

НЕЖЕН ЩИТ

С чипоноси и смели крачета
моят ден пак ме вика на път!
Вчера слязох от влака, а ето
че тъзувам по нов кръстопът.

Всеки миг у дома е мажорен,
но ѝцм хлопне вратата зад мен,
сякаш литвам с криле и отново
пак кръжа над света вдъхновен.

Нямам друго богатство, което
да ме пази от злост и беда.
Всяко стръкче е моя опора,
нежес ѝцт, ѝцм изгубя следи.

Пеперудена, нежна, красива
планината ми кимва с вълни,
сред които доучвам копита
от щастливи и горди сърни.

Тук, в града, се препъвам от болка
и вериги ме стягат на кръст.
В кротък вятър заглъхвам виновно
и мълча, сякаш сочена с пръст.

Нека бурите горски ме стигат!
Щом презгряна вековно дърво,
ще се слез. Ще върна отново
първородното си естество.

В самодивски треви ще потъвам
и ще тичам след облак в захлас,
ала мислите мои отново
ще пътуват с красив реверанс.

Не понасям лъжи и преструвки,
лицемерия, подъл език.
Там, в гората, се движат спокойно
и всемирът е тих и велик.

С чипоноси и смели крачета
моят ден пак ме вика на път.
А душата ми приказка шепне
за очакващ ме нов райски кът...

Борис

БУХЧЕВ

НАЗДРАВИЦА

Мисли весели ме навестиха
в тези дни и вечери грипозни:
как ли премиер-министър киха?
Може би с кихавици шикозни.

А след него хор ехти: „Наздраве!“.
От преди Христа това се знае —
ехото повтаря: „Аве! Аве!“
и от много „Аве“ не се трае.

Ами Министерството ни здравно?
Вероятно кихат здравно-славно.
Кихат реформаторски.
Тъй трябва!
Не да кихат като своята баба.

Абе - хубаво е да се смеем.
Важното - след грип да оживеем.

РЕЦЕПТА ПРОТИВ ГРИП

Посипа ни зимата с коварните спори
и всеки навсякъде за грипа говори.
Говорят на улици, говорят в аптеките,
припомнят,
че грип ликвидирал ацтеките,
и манте, също и Атлантида...

Ще ида във Странджа прабаба да видя.
Тя, жива и здрава, върви към стотаката,
ни чула за грип, ни от грип се оплака.

Във Странджа е здраво
и старо, и младо,
защото похапва си „странджанско дядо“
и с „дядото“ редом алжирка си пие.
От тази рецепта опитайте вие!

ИСТОРИЧЕСКА ПОУКА

Всеки българин я знае
мъдростта на хан Кубрата:
пръчки вързан сноп това е
силата на брат до брата.

Но развържеш ли полечка
вързките, що стягат снопа,
става ясно кой е клечка,
кой е пръчка, кой е сопа.

Остров БАЛИ

Двама български хамали
тръгнаха за остров Бали.
Тук вървяли, там вървяли,
квото носели - изляли,
скъсали по чифт сандали,
сто псувни наред раздали
на морето и на Бали,
каталясали разбрали,
че далеч е остров Бали.

В парка на Бургас се спряли
двамата добри хамали,
изведнъж отпред видяли
кръчма с надпис „Остров Бали“.
- Ама сме били абдали,
тъпи някакви мангали -
рекли двамата хамали. -
Как до днес не сме разбрали,
че в Бургас е остров Бали!

КУЧЕШКИ РАЙ

Защо не съм бездомен пес?
О, ако съм - тогава
ще бъда сред животни Крез
във нашата държава.
Ще ме обгръжат нощ и ден
различни комитети
и хора хляди със мен
ще бъдат презаети.
Дори и да изям човек -
съд ще ме оправдава.
Настъпни кучешкият век.
На кучешкото царство - слава!

ПЕНСИОНЕРСКА МОЛИТВА
По Иван Вазов

Дядо господи, прости ми,
ако в нещо съгреша.
Пенсията повиши ми,
таксите да издължа!

Запази ми ти сърцето
от безкраен сериал!
С топлината на небето
стривай земната печал!
Дай ми, моля, на десета
спорен бизнес всеки ден,
та дано от банкомата
капне нещо и за мен!

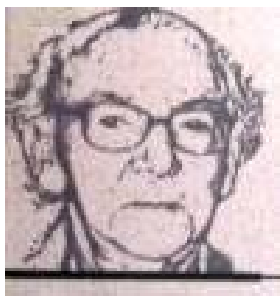
Адрес: 6003 Ст.Загора, ул.Хр. Ботев 4

Главен редактор: Йордан АТАНАСОВ
тел: 042/649-110, 042/980-088, GSM 0888790135
Зам.главен редактор: Красимира БОЖАНОВА
Редактори: Румен СТОЯНОВ, Иван БОЧЕВ
Издател: НЧ „Даскал Петър Иванов“
e-mail: lit_glas@abv.bg

Интернет страница: literaturenglas.com
IBAN: BG14 UNCR 7630 1074 8633 90 BIC: UNCRBGSF
УниКредит Булбанк Стара Загора
Печат: „ЛИТЕРА ПРИНТ“ АД - Стара Загора

Не се връщат и не се редактират материали!
Абонамент - само в редакцията

ТРИМА ПОЕТИ ОТ БРАЗИЛИЯ В ПРЕВОД НА РУМЕН СТОЯНОВ

Франсишко КАРВАЛЪО
(*Francisco Karvalho*)

ОБУЩА

В тъмен ъгъл на стаята
смачкани обуща
покрити с прах и старешка
плащаница от паяжини.
Виждам следи от кръв,
оставили са ги разнопосочни
ходения
из мечтата и любовта.
Стоят там и мене чакат
сякаш ладия,
която своите гребла приготвя
да отплава към смъртта.

ДИАЛЕКТИКА
НА СТИХОТВОРЕНИЕТО

Да направиш стихотворение
не е да кажеш дълбоки неща.
А да видиш нещата каквито не са.
Да направиш стихотворение
не е да пътуваш в огледало.
А да търсиш човешки лик
изгубен в мрака.
Да слезеш до корените на кръвта
и на мита.
Да направиш стихотворение
значи да си в разпра
с пръстите на ръката си.

Димаш МАСЕДО
(*Dimas Masedo*)

ЕЛЕГИЯ

Помня баща ми
да посе звезди и самоти
в следобеди протяжни,
и майка ми
в сянката на пруста
с очи към водостока
Помня баща ми смълчан
в часовете на агония
и майка ми
тъчаща алегории
на стадото си
от болки и печал.

Помня баща ми и майка ми
как изработваха
броеницата си от грижи.

ЛАВРАШ

Далеч от тукашната гмеж,
там посред нещата,
проснат към всемира,
Лавраш, понеже съществува,
е най-красив град в света,
защото всяка улица
ражда един спомен
и той в мене, в тялото ми свършва.

ПОСЕТИТЕЛ

Не вятър хлопа на вратата
ни дъждът, ни изгубената птица
ни просяк изгонен от нощта
ни събирач на отпадъци,
ни раздавач
ни продавач на клетки,
ни укротител на светкавици,
ни правяч на кораби
ни студувачи
ни котки с гледци живачни
ни точилар на кинжали
ни продавач на великденски яйца
ни писач на мръснишки мадригали
по стените,
ни умоляващ за трохи
от хляб и от небъдности,
ни отишлият блудница
да погребее, ни задигналият
цветя от бдението,
ни дошлият от владенията
на морето.
По вратата хлопа
и впила във лицето ни погледа си
на лешояд бирникът.

НОКТИУРНО ЗА КЪЩЯТА

Духа вятърът
върз покривите на къщата.
Безсънието на кукумявките
разсича и разкъсва плащаници.
Спят езерата. Жаби
от времената на потопа
пеят към звездите.
Напев яростен
за боговете на блатото.
Зениците на водата
са очите на умрелите.
Потокът свири с флейта.
Корабът на нощта напредва
и далечните септември.
Време да закотвим.
Погрижете се за вашите гребла.

КОЛЕДА

Коледните камбани
са кристални
Божии свидетелства
и добро те сторват.

Коледните камбани
на витлеемските звънарни
светла утрения отмерват
за Младенеца.

Коледните камбани
сливат
бронзове божествени
и правят химни на любовта
към Свещения Граал.

В коледните камбани
съзрява детството ми
и в златните езици техни
влагам моята молитва.

Слушам Иисус да говори
в партитурите им.
Тъка писания от светлина
за нотите
на витлеемските камбани.

БИСТРОТА

Нека слезе върху мен нощта
и в мен да обитава вятърът,
обновяващ камъните на словоизказа.

Нека върху мене дойде
повеят на паметта
и тайнството на звездите
и всичко друго, което мога аз да понеса.

ГЛОБАЛИЗИРАНА КОЛЕДА

Вече никой не говори
за звездата на пастира
нито за тримата влъхви
и камилите им натоварени
с благовония и злато.
По улици и фавели
на големите метрополи
в зле осветени покрайнини
из вонливи подмостия
старци и кльощави деца
никога не са чували
да се говори за влъхвите
и камилите с товари злато.
В къщите на високата буржоазия
тече обилно вино,
одумки и шампанско. Върхушките
преяждат с целувки и гозби
безразлични към духа на Коледата.
По димящи подноси
беззащитни пуйки чакат мига,
в който ще бъдат изтърбушени
от потомци на някогашни людоеди.
Богу слава на висините
докато хората с добра воля мамят
в играта с карти и с живота.

СИМЕТРИЯ НА ХАОСА

Живее се малко и зле, върви се
безпосочно из приливите на живота
яде се кога останат излишни числа
в статистиките на бюрократи
смесва се лош навик с лош дъх
обича се виком и бързешката
губи се коса преди памет
въпие се напразно за балсама на
правдата, вика се и никой не отговаря
сменя се кодът и монологът
предъвква се глас,
отзвучи от гнило месо
хваща се крадецът, но крадецът
върща се точен на другия ден
отрича се тялото, душата
и дадените обещания
повръща се омраза посред вечеря
лъже се все повече
по служебно задължение
умира се по гръб и от смърт внезапна
или се умира от глад
в обятията на Републиката.

Нека върху мен ваят
мечовете на потопа.
Нека падат върху мене тъмнини.
Аз съм бистрота разпръсната
в подиробеди с любов и богослужба.

САНДАЛОВ ЛЪХ

Ако бях жена
– с каква лекота –
с моите зъби
щях да обичам един мъж.

Щях да съм му канара,
не съмнение.
Щях само да съм му котва.

Ако бях жена
нямаше да искам
тия причудливи ръкавици
на привидността.
Щях да лягам гола с моя мъж.
И да слушам музика върху гръдта му.

На флейта щях да свири по неговите устни.
Щях цяла да му се отдам
и да разтворя вратата на тялото ми

и да умира от зряла обич
ако сандаловият лъх на моя мъж
не ме обмиваше с любов
всеки ден.

Аугушо Фредерико ШМИТ
(*Augusto Frederico Schmidt*)

ТРЪГВАНЕТО

Искам да умра нощем - прозорците отворени,
очите взрени в нощта безкрайна.
Искам да умра нощем.
Ще се разделя полека-лека,
разлъчвайки ме бавно. Месечината на свещите
ще рамкира смъртно-белия ми лик.
Искам да умра нощем - прозорците отворени.
Твоите ръце ще поднесат вода на моите устни
и устните ми ще изпият
тъжния светлик на твоите очи.
Които дойдат, които още не познавам,
ще безмълвничат, в мене вперили очи.
Искам да умра нощем - прозорците отворени,
очите взрени в нощта безкрайна.
Постепенно ще се видя малък отново,
много малък.
Люлката ще се люшка в сянката на една стая
И в нощта, една старица, боязлива,
ще ушие грамадна кукла.
Червена светлина ще озари спалнята
И стъпки ще отекият, строшили тишината.
После в студеното следпладне шапка ще се
търгува в един път..
Искам да умра нощем - прозорците отворени.
Душата ми ще тръгне далеч от всичко,
съвсем далеч от всичко.
И щом всички разберат, че ме няма вече
и че никога повече няма да се върна,
ще има една секунда, у които са тук
и у които ще ми дойдат, пълното разбиране.

ОТСЪСТВАЩАТА

Които си отиват, отиват бързо,
вчера, още, усмихваше се върху дивана.
Вчера казваше сбогом, все още, от прозореца.
Вчера обличаше, все още,
розова тъй лека рокля.
Които си отиват, отиват бързо.
Очите ѝ, големи, черни,
блестяха до преди малко.
Гласът ѝ, нежен, твърд, говореше до не отдавна,
мургавите ѝ ръце имаха благославящи
движения.
Обаче днес, на празника, я нямаше.
Добре помен от нея.
Несъмнено споменът ѝ не дойде,
като поканените -
някои, почти всички, равнодушни и непознати.
Които си отиват, отиват бързо.
По-бързо от птичките, минаващи в небето,
по-бързо от самото време,
по-бързо от добротата на хората,
по-бързо от влаковете, бягащи из тъмни нощи,
по-бързи от мимолетната звезда,
Която прави дракотина по небето.
Които си отиват, отиват бързо.
Само в сърцето на поета,
което е различно от другите сърца,
само в сърцето винаги ранено на поета
не си отиват бързо които отиват.
Вчера, още, усмихваше се върху дивана.
И сърцето ѝ беше голямо и нещастно.
Днес, на празника я нямаше, нито споменът ѝ.
Отиват бързо, тъй бързо които си отиват.